

Kerkdriel, 15 mei 2013

Wetsvoorstel “Besluit proceskosten WOZ-zaken”

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het wetsvoorstel “Besluit proceskosten WOZ-zaken”. Ik adviseer dit wetsvoorstel niet aan te nemen en wel om de navolgende redenen.

Besluit proceskosten bestuursrecht

Allereerst vraag ik mij af waarom gekozen is voor een nieuw besluit en niet tot wijziging van het Besluit proceskosten bestuursrecht. Ik meen dat het aantal wetten en besluiten tot een minimum beperkt zouden moeten worden en zie niet in dat een wijziging van het huidige Besluit proceskosten bestuursrecht onmogelijk moet worden geacht.

Doel wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is ingegeven door de huidige praktijk, waarin bureaus, die opereren op basis van no cure no pay, trachten een zo hoog mogelijke kostenvergoeding te realiseren, zulks ter verhoging van het eigen honorarium.

Laat ik voorop stellen dat ik een dergelijke handelwijze ook ongewenst vindt. Dit wetsvoorstel biedt echter niet de oplossing voor dit maatschappelijk probleem. Deze werkwijze van dit soort bureaus vindt men overigens terug op andere terreinen van het bestuursrecht, zij het in mindere mate. Dit voorstel is dan ook meer symptoombestrijding en ik voorzie enkel een verschuiving van het probleem naar andere terreinen. Daarbij komt ook nog dat anderen die niet werken op basis van no cure no pay worden geraakt door dit voorstel onder het motto ‘de goeden moeten onder de kwaden leiden’. Ik vraag mij in gemoede af of een het invoeren van dit besluit op basis van deze gronden wel de juiste weg is.

Andere en wellicht betere mogelijkheden

Mijns inziens zijn er andere en betere mogelijkheden om het gedrag van deze no cure no pay bureaus aan te pakken.

Misbruik van recht

Uit het voorstel wordt duidelijk dat deze bureaus de wettelijk bestaande mogelijkheden misbruiken teneinde het eigen honorarium op te hogen. In een dergelijk geval behoeft het bestuursorgaan niet over te gaan tot uitkering. Men kan dan ook simpelweg aansluiten bij het leerstuk van misbruik van recht.

Redelijkerwijs gemaakte kosten

De wet spreekt over 'redelijkerwijs gemaakte kosten'. Met de bewoordingen 'redelijkerwijs heeft moeten maken' in artikel 7:15, tweede lid, van de Awb is volgens de Memorie van Toelichting (TK 1999-2000, 27 024, nr. 3, p. 7) de zogenaamde 'dubbele redelijkheidstoets' voor de kostenvergoeding in de bezwaarfase gecodificeerd. Deze toets houdt in dat niet slechts de kosten zelf redelijk moeten zijn om voor vergoeding in aanmerking te komen, maar dat ook het invoeren van rechtsbijstand redelijk moet zijn geweest. De toets of de kosten zelf redelijk zijn, wordt slechts toegepast indien en voor zover de hoogte van de vergoeding afhankelijk is van de hoogte van de gemaakte kosten. Dat is, gelet op artikel 2, eerste lid, van het Besluit slechts het geval voor zover het gaat om reiskosten en kosten van uittreksels uit de openbare registers, telegrammen, internationale telexen, internationale telefaxen en internationale telefoongesprekken. Voor de kosten van professionele rechtsbijstand is in het Besluit geen aansluiting gezocht bij de daadwerkelijk gemaakte kosten, maar een forfaitair tarief neergelegd. Dat tarief is gebaseerd op de daadwerkelijk verrichte proceshandelingen. Voor de vraag of het invoeren van rechtsbijstand redelijk is geweest, volgt uit vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep dat het invoeren van rechtsbijstand – behoudens de aanwezigheid van contra-indicaties – redelijk wordt geacht.

Mijns inziens zijn deze contra-indicaties hier vaak aanwezig, hetgeen uiteraard wel van geval tot geval moet worden beoordeeld. Dit is derhalve minder zwaar dan het gebruik van 'misbruik van recht', doch heeft wel dezelfde uitkomst. Indien de bureaus enkel handelen voor eigen gewin in zeer lichte zaken, dan kan niet worden gesproken van in redelijkheid ingeschakelde rechtsbijstand.

Men kan hier een parallel leggen met het feit dat in bestuursrechtzaken in veel gevallen geen gesubsidieerde rechtsbijstand mogelijk is, daar men van mening is dat de burger 'het zelf moet kunnen'.

Lichte zaken

Dit brengt mij tot de volgende mogelijkheid. Het huidige Besluit proceskosten bestuursrecht kent de mogelijkheid zaken in te delen in bepaalde 'gewichtsklassen'. Ik stel dan ook voor om de proceskosten in WOZ zaken in te delen in de klasse 'licht', waardoor een factor 0,5 kan worden toegepast. Aldus wordt hetzelfde bereikt, zonder een geheel nieuw besluit te nemen.

Het is bekend dat dit onderwerp meerdere malen ter discussie heeft gestaan in de rechtspraak, vandaar dat ervoor gekozen zou kunnen worden om deze indeling nader te preciseren in het Besluit proceskosten bestuursrecht, zodat de rechterlijke macht hier uiteindelijk geen bevoegdheid meer toekomt.

Openbare voorbereidingsprocedure

[Geef tekst op]

Een andere mogelijkheid zou zijn om WOZ-zaken te onderwerpen aan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Op deze wijze kan in het voortraject een eventuele onvolkomenheid worden gerepareerd, zonder dat een verplichting bestaat tot vergoeding van kosten. Nadeel hiervan is echter wel dat men daarna direct naar de rechtbank moet, zodat hier eventueel in toenemende mate gebruik van zal worden gemaakt.

Deze reactie mag worden gepubliceerd in het kader van de internetconsultatie.

Hoogachtend,

Mr. J. Wassink
Advocaat
Vissers Advocatuur